

Dönem: 23

Yasama Yılı: 2

TBMM

(S. Sayısı: 43)

Çorum Milletvekili Agah Kafkas'ın; 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ve 2925 Sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/16)

Not: Teklif, Başkanlıkça; Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler komisyonlarına havale edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygıyla arz ederiz.

Agah Kafkas
Çorum

GENEL GEREKÇE

01.01.2000 tarihinde yürürlüğe giren 4447 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununda ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununda aylık bağlama sistemi değiştirilmiştir.

Yapılan bu değişiklikle 01.01.2000 tarihi itibarıyla aylık bağlama sistemi yeniden düzenlenmiş olup, Sosyal Sigortalar Kurumunda 1978 yılından beri uygulanmakta olan katsayı esasına dayalı gösterge sistemi yürürlükten kaldırılmış, yerine tüketici fiyatları indeksindeki artış ve gayrisafi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı oranlarına göre sigortalıların emekli oldukları yıla göre güncellenen prime esas yıllık kazançlarının esas alınması getirilmiştir.

SSK ve Bağ-Kur'dan emekli olan kişilerin tekrar çalışmaya başlamaları halinde sosyal güvenlik destek primi yerine tüm sigorta kollarına tabi olarak çalışmayı tercih etmeleri halinde aylıkları kesilmekte, sonraki çalışmaların akabinde aylıkları tekrar bağlanmaktadır.

Yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlamaları nedeniyle aylıkları kesilen sigortalıların sonraki çalışmalarının aylık hesabında değerlendirilmesindeki amaç, bunların aylıklarının kesildiği süredeki çalışmalarının yeni taleplerine istinaden hesaplanacak aylık tutarında dikkate alınması, yeni aylığın eski aylıkla mukayese edilmesindeki amaç ise emekliye daha önce hak kazandığı aylığın altında bir aylık bağlanmamasının sağlanmasıdır.

Ancak, emeklilik sonrası çalışmaların sigortalılar açısından değerlendirilmesi ve eski aylıklara göre daha düşük bir aylık bağlanmamasına yönelik Kanundaki hükümlerin fiilen çalışma olmadığı halde muvazaalı olarak suiistimal edilebildiği görülmüştür.

4447 sayılı Kanunda, sigortalının aktif sigortalılık süresindeki prime esas kazançlarının TÜFE ve GH ile güncellenerek aylık bağlanması amaçlanmıştır. Emeklilikten sonraki çalışma süresine ait aylığın belirlenmesi sırasında aktif sigortalılıkta geçmeyen ve emekli aylığı alınan ara döneme ilişkin süreler TÜFE ve GH'nın uygulanması amaçlanmamaktadır.

Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'un ödediği aylık miktarları göz önünde bulundurulduğunda, bu nitelikteki muvazaalı işlemlerin Sosyal Güvenlik Kurumunun giderlerinde artış meydana getireceği ve aktüeryal dengeleri olumsuz etkileyeceği açıktır.

Bu nedenle, emeklilik sonrası çalışmalara ait kısmi aylığın 506 ve 1479 sayılı Kanunlarda öngörülen aylık bağlama esasları dahilinde eski ve yeni çalışmalara ait toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden hesaplanması, böylelikle emeklilik sonrası çalışmaların da sigortalıların aylıklarına yansımalarının sağlanması, eski aylıkların da kesildiği tarihten itibaren aylıklara yapılan artışlarla sonraki aylık bağlama tarihine getirilmesi suretiyle eski ve yeni kısmi aylık toplamının sigortalıya ödenmesi öngörülmektedir.

Yaşlılık aylığı alan sigortalıların tekrar çalışmaya başlamaları halinde yeni aylık hesabında görülen muvazaalı işlemlerin malullük aylıklarında da söz konusu olabileceği, malullük aylığı kesilen sigortalının yeniden malullük aylığı bağlanması sırasında kesilen malullük aylığının, aylığın tekrar bağlandığı tarihe kadar aylık artışları uygulanarak getirilmesi, aylığın kesilmesinden sonra çalışma olması halinde bu çalışmaya ait kısmi aylığın hesaplanması ve sigortalıya sonraki çalışmaya ait kısmi aylıkla birlikte artışlarla getirilen eski aylığın toplamının ödenmesi de düzenlenmektedir.

Diğer taraftan, Emekli Sandığından aylık alan emeklilerin aylıkları 4447 sayılı Kanuna göre hesaplanmamaktadır. Söz konusu aylıklar, 5434 sayılı Kanuna göre belirlenmektedir. Bu nedenle, 4447 sayılı Kanun ile 506, 1479 ve 2925 sayılı Kanunlarda getirilen aylık bağlama sistemi içerisinde emeklilik sonrası çalışmalara ait aylığın hesabına ilişkin bu Kanun Teklifinde öngörülen düzenlemeler Emekli Sandığı emeklileri için yapılmamıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 506 sayılı Kanuna göre malullük aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlaması nedeniyle aylıkları kesilenlerden yeniden aylık talebinde bulunanların aylıklarının hesabına ilişkin esaslar yeniden düzenlenerek, aylıklara uygulanan artış oranları kadar yükseltilerek tespit edilen eski aylığa sonraki çalışma sürelerine karşılık gelen kısmi aylığın ilavesi sağlanmıştır.

Madde 2- 506 sayılı Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlaması nedeniyle aylıkları kesilenlerden yeniden aylık talebinde bulunanların aylıklarının hesabına ilişkin esaslar yeniden düzenlenerek, aylıklara uygulanan artış oranları kadar yükseltilerek tespit edilen eski aylığa sonraki çalışma sürelerine karşılık gelen kısmi aylığın ilavesi sağlanmıştır.

Madde 3- 1479 sayılı Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken aylığını kestiren ve daha sonra yeniden aylık talebinde bulunanların eski aylıklarının aylığın tekrar bağlandığı tarihe kadar aylıklara yapılan artışlar uygulanarak getirilmesi sonraki çalışmaya ait kısmi aylığın hesaplanarak eski aylıkla birlikte toplamının ödenmesi öngörülmektedir.

Madde 4- 2925 sayılı Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi sigortalı olarak çalışmaya başlaması nedeniyle aylıkları kesilenlerden yeniden aylık talebinde bulunanların aylıklarının hesabına ilişkin esaslar yeniden düzenlenerek, aylıklara uygulanan artış oranları kadar yükseltilerek tespit edilen eski aylığa sonraki çalışma sürelerine karşılık gelen kısmi aylığın ilavesi sağlanmıştır.

Madde 5- Yürürlük maddesidir.

Madde 6- Yürütme maddesidir.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sağlık, Aile, Çalışma ve

Sosyal İşler Komisyonu

Esas No: 2/16

Karar No: 2

11/10/2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çorum Milletvekili Agah Kafkas tarafından hazırlanarak Başkanlığınıza sunulan, “506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ve 2925 Sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi.” Başkanlığınızca 08/10/2007 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir. Komisyonumuz 10/10/2007 tarihli 2 nci toplantısında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı başkanlığında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Adalet ve Maliye Bakanlıkları ile TİSK, TESK, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, Türkiye İşçi Emeklileri Derneği, Tüm İşçi Emeklileri Derneği gibi ilgili sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin de katılımlarıyla teklifi inceleyip görüşmüştür.

Teklif ile; 506,1479 ve 2925 sayılı kanunlarda yapılan değişiklikle yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlamaları nedeniyle aylıkları kesilen sigortalılardan, yeniden yaşlılık aylığı talebinde bulunanların, aylıklarının hesabına ilişkin esaslar düzenlenmekte olup 506 sayılı Kanuna göre malullük aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlayanlar hakkında da 63 üncü maddenin (A) fıkrası hükmünün uygulanması öngörülmektedir.

Komisyon toplantısına önerge sahibi olarak katılan Çorum Milletvekili Agah KAFKAS yaptığı konuşmasında; emeklilik sonrası kısa süreli bir çalışma ile yeni aylık hesaplanmasında görülen artışlardaki yanlışlığın giderilmesi amacıyla bu teklifi hazırladığını belirterek, bu teklif ile emeklilik sonrası çalışma için kısmi bir aylık hesaplanması ve bu kısmi aylığın, eski emekli aylığının kesildiği tarihten itibaren aylık artışlarıyla yeniden aylık bağlandığı tarihe kadar artırılmış tutarına ilave edilmesi, diğer bir deyişle eski emekli aylığı öncesi çalışmaların tekrar yeni bir güncellemeye (TÜFE ve GH çarpımıyla) tabi tutulmasının sağlandığını da belirterek Teklifin Kanunlaşması ile bu yanlışlığın giderileceğini belirtmişlerdir.

Teklifin Komisyonumuzda görüşülmesi sırasında Komisyon toplantısına Hükümet adına katılan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı da yaptığı konuşmasında,

Emekliler arasında maalesef, tarihi çok eskiye dayanan farklı uygulamalar, eşitsizlikler, dengesizlikler bulunduğu,

4447 sayılı Kanun’la bunu giderme çabası gösterilirken yeni bir adaletsizliğin de ortaya çıktığını,

SSK Malullük, yaşlılık, tarım ve Bağ-Kur esnaf emekli aylıklarının bağlanması ile ilgili yeni haksızlıkların doğmaması için bu yasa teklifini desteklediklerini,

Bu teklife göre, emeklilik sonrasında tekrar çalışılan sürelerle ilişkin kısmi aylığın yeni sisteme göre hesaplanırken; eski çalışmalardan hak edilen aylık, emekli aylıklarına yapılan zamlarla güncellendiğini ve bu iki ayrı hesaplama bulunan kısmi aylıklarla ilişkili çalışma sürelerinin kişiye verilecek yeni aylığa yansıtılacağını, dolayısıyla ikinci defa çalışma öncesindeki aylığın, emekli aylığı artışları ile güncelleneceğini oysa mevcut durumda ise bu aylık TÜFE x GH ile güncellendiğini vurgulayarak, bu durumun da vatandaşlar açısından hem yeni kazancını aylığına hakkaniyet ölçüsünde yansıtıldığını, hem de önceki emekli aylığı emsali emeklilerle de aynı oranda korunmuş olduğunu dile getirmiş ve bu düzenleme ile yeni bir haksızlığın doğmasının da önlendiğini belirtmişlerdir.

Teklifin komisyonumuzda görüşülmesi sırasında Komisyon toplantısına katılan milletvekilleri ve sivil toplum kuruluşları da görüşlerini belirtmişlerdir.

Bu anlamda olmak üzere;

4447 sayılı Kanun öncesinde emekli olan sigortalıların bu Kanunun yürürlüğe girdiği 01/01/2000 tarihinden sonra emekli aylıklarını kestirerek tüm sigorta kollarına tabi olarak yeniden çalışmaları halinde, bu çalışmalarının bitiminde yeni bir aylık hesabını öngören düzenleme ile Kanundaki hükümlerin, fiilen herhangi bir çalışma olmadan, muvazaalı olarak suistimal edilebileceği, bunun da hakkın kötüye kullanılması olduğu yolunda teklifi destekleyen görüşleri dile getirmişlerdir.

Bununla birlikte; özellikle 2000 yılı öncesinde emekli olanların emekli aylıklarının hesabında da TÜFE ve refah payının uygulanmasının gerekli olduğu konusunda aleyhte görüşler de ileri sürülmüştür.

Teklifin tümü üzerindeki bu görüş ve düşüncelerden sonra teklif ile gerekçesi uygun bulunmuş ve maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kabul edilmiştir.

Teklifin;

Çerçeve 1 inci maddesi ile değiştirilen 58 inci maddede atfı yapılan ve 2 nci madde ile de değişiklik öngörülen 506 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin “(A) bendi” ibaresi (A) fıkrası olmak üzere,

Teklif başlığı da redaksiyona tabi tutularak büyük harflerle ve Kanun numaralarına yer verilmeden yeniden düzenlenmiştir.

Teklifin 2, 3 ve 4 üncü maddeleri ile yürürlüğe ilişkin 5 ve yürütmeye ilişkin 6 ncı maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Cevdet Erdöl</i>	<i>Agah Kafkas</i>	<i>Selma Aliye Kavaf</i>
Trabzon	Çorum	Denizli
Kâtip	Üye	Üye
<i>Rüstem Zeydan</i>	<i>Şevket Köse</i>	<i>Tekin Bingöl</i>
Hakkâri	Adıyaman	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>Bayram Özçelik</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>Kemalettin Aydın</i>
Burdur	Erzurum	Gümüşhane
Üye	Üye	Üye
<i>Bayram Ali Meral</i>	<i>Mehmet Domaç</i>	<i>Mehmet Müezzinoğlu</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Sacit Yıldız</i>	<i>Cafer Tatlıbal</i>	<i>Hasan Çaliş</i>
İstanbul	Kahramanmaraş	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Durmuş</i>	<i>Öznur Çalık</i>	<i>Ali Arslan</i>
Kırıkkale	Malatya	Muğla
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Nil Hıdır</i>	<i>Muharrem Selamoğlu</i>	<i>Lütfü Çirakoğlu</i>
Muğla	Niğde	Rize
Üye		Üye
<i>Sevahir Bayındır</i>		<i>Süleyman Latif Yunusoğlu</i>
Şırnak		Trabzon

ÇORUM MİLLETVEKİLİ
AGAŞ KAFKAS'IN TEKLİFİ

506 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR KANUNU, 1479 SAYILI ESNAF VE SANATKARLAR VE DİĞER BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNU VE 2925 SAYILI TARIM İŞÇİLERİ SOSYAL SİGORTALAR KANUNUNUN BAZI MADDELERİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 58 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 58- Malullük aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlayanlar hakkında 63 üncü maddenin (A) bendi hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, malullük aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak malullük aylığı verilmesi için yazılı istekte bulunan sigortalıya aylık bağlanması, kontrol muayenesi sonunda malullüğünün devam ettiğinin anlaşılması şartına bağlıdır.”

MADDE 2- 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 63 üncü maddesinin (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A) Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken, sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıkları çalışmaya başladıkları tarihte kesilir.

Yaşlılık aylıkları kesilenlerden yeniden çalıştıkları süre zarfında 78 inci maddeye göre prime esas kazançları üzerinden 73 üncü madde gereğince prim alınır. Yaşlılık aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak yaşlılık aylığı verilmesi için yazılı talepte bulunan sigortalıya yeniden bağlanacak yaşlılık aylığı talep tarihini takip eden ödeme döneminden başlanarak ödenir.

Yeni aylık, eski aylığın kesildiği tarihten sonra aylıklara yapılan artışlar uygulanarak

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE
SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

SOSYAL SİGORTALAR KANUNU, ESNAF VE SANATKARLAR VE DİĞER BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNU İLE TARIM İŞÇİLERİ SOSYAL SİGORTALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 58 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 58- Malullük aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlayanlar hakkında 63 üncü maddenin (A) fıkrası hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, malullük aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak malullük aylığı verilmesi için yazılı istekte bulunan sigortalıya aylık bağlanması, kontrol muayenesi sonunda malullüğün devam ettiğinin anlaşılması şartına bağlıdır.”

MADDE 2- Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Çorum Milletvekili Agah Kafkas'ın
Teklifi)

ikinci fıkrada belirtilen aylık başlangıç tarihi itibarıyla bulunan tutarı ile emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmi aylığın toplamından oluşur. Emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmi aylık, talep tarihindeki emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı toplamı üzerinden, 61 inci maddeye göre hesaplanan aylığın emeklilik sonrası prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır.”

MADDE 3- 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 38- Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı alanların istekleri halinde, aylıkları kesilerek son defa prim ödedikleri basamaktan malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile sağlık sigortası primi ödemeye devam edebilirler. Bunların tekrar yaşlılık aylığı talep etmeleri halinde, yeniden bağlanacak yaşlılık aylığı, talep tarihini takip eden ödeme döneminden başlanarak ödenir.

Yeni aylık, eski aylığın kesildiği tarihten sonra aylıklara yapılan artışlar uygulanarak birinci fıkrada belirtilen aylık başlangıç tarihi itibarıyla bulunan tutarı ile emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmi aylığın toplamından oluşur. Emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmi aylık, talep tarihindeki emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı toplamı üzerinden, yürürlükteki hükümlere göre hesaplanan aylığın emeklilik sonrası prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır.”

MADDE 4- 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununun 23 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Yukarıdaki fıkra göre yaşlılık aylığı kesilen sigortalılardan işten ayrılarak yaşlılık

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3- Teklifin 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4- Teklifin 4 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Çorum Milletvekili Agah Kafkas'ın
Teklifi)

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

aylığı verilmesi için yazılı istekte bulunan sigortalıya, eski aylığın kesildiği tarihten sonra aylıklara yapılan artışlar uygulanarak bulunan aylık tutarına, yazılı istek tarihindeki emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı toplamı üzerinden, 21 inci maddeye göre hesaplanan aylığın emeklilik sonrası prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü eklenmek suretiyle istek tarihini takip eden ödeme dönemi başından itibaren ödenir.”

Yürürlük

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 5- Teklifin 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6- Teklifin 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

